

1. OKTÓBER 2004



AFLAHEFTI

Fiskistofu

FISKVEIÐIÁRÍÐ 1. SEPTEMBER 2003 - 31. ÁGÚST 2004



Aflaheimildir

Í töflunni til hægri sést úthlutað aflamark fiskveiðiársins 2003/04 í tegundum sem bundnar voru aflamarki, áætlaður afli sóknardagabáta, sérstakar úthlutanir og aflamark sem flutt var frá síðasta fiskveiðiári.

Veiðitímabil loðnu markast ekki af fiskveiðiári. Þess vegna kemur aflamark í loðnu ekki fram í töflunni. Aflamark í tegundum sem veiðum er stjórnað í samvinnu við önnur ríki er heldur ekki sett fram í töflunni þar sem veiðitímabil þeirra er annað en fiskveiðiárið. Það eru kolmunni, úthafskarfi, Norðurishafsporskur, norsk-íslensk síld og rækja af Flæmingjagrunni, en þessar tegundir eru bundnar aflamarki.

Í dálkinum „sérstakar úthlutanir“ er aflamark sem Byggðastofnun hefur til ráðstöfunar, aflamark til jöfnunar, bætur vegna skerðingar afla í hörpuðiski og innfjarðarækju, aflamark vegna rannsókna, aflamark til stuðnings byggðarlögum, aflamark til krókaafmarksbáta o.fl.

Aflaheimildir fiskveiðiárið 2003/04

Afli upp úr sjó – Þús. tonn

	Aflamark og krókaafamark				Viðmiðun sóknar- dagabáta	Samtals
	Úthlutað aflamark	Sérstakar úthlutanir	Frá fyrra ári	Aflamark alls		
Porskur	198,1	10,2	2,2	210,5	2,1	212,6
Ýsa	71,9	3,1	3,5	78,5		78,5
Ufsi	48,3	1,7	2,7	52,8		52,8
Karfi	57,0	0,0	3,5	60,5		60,5
Langa	3,0	0,0	0,2	3,2		3,2
Keila	3,5	0,0	0,2	3,7		3,7
Steinbítur	14,6	1,4	1,5	17,5		17,5
Skötuselur	2,0	0,0	0,1	2,1		2,1
Grálúða	23,0	0,0	3,4	26,4		26,4
Skarkoli	4,5	0,1	0,4	4,9		4,9
Pykkvalúra	1,6	0,0	0,1	1,8		1,8
Langlúra	1,7	0,0	0,1	1,8		1,8
Sandkoli	7,0	0,0	0,9	7,9		7,9
Skrápflúra	5,0	0,0	0,5	5,5		5,5
Síld	110,0		20,9	130,9		130,9
Humar	1,6		0,2	1,8		1,8
Úthafsækja	20,0	0,0	5,9	25,9		25,9
Innfjarðarækja	0,8			0,8		0,8

Afli eftir skipaflokkum

Taflan til hægri sýnir afla íslenskra skipa af öllum veiðisvæðum eftir skipaflokkum fiskveiðirárið 2003/04.

Ef aflatölurnar eru bornar saman við aflaheimildir í töflu á fyrri síðu sést að ágætt samræmi er milli afla og aflaheimilda fiskveiðarársins. Þorskaflinn var þó tæplega sjö þúsund tonnum meiri en aflaheimildir. Það stafar að stærstum hluta af afla sóknardagabáta, sem var rúmlega sjö þúsund tonnum meiri en aflaheimildir þeirra. Afli sem reiknast ekki til aflamarks, eða reiknast til aflamarks með álagi, og afli sóknardagabáta leiðir til að afli er annar en aflaheimildir þótt þær klárist, s.s. afli undirmálsfisks, línuvínun, útflutningsálag og afli til verkefnasjóðs sjávarútvegsins. Sóknarkerfi var lagt af í lok fiskveiðarársins 2003/04. Líklega verður því meira samræmi milli aflaheimilda í þorski og afla næsta fiskveiðirárið. Auk afla sem er undanþeginn aflamarki eru reglur um tilfærslur milli botnfisktegunda og færslur aflamarks milli ára sem skapa sveigjanleika í aflamarkskerfinu. Það þarf því ekki að vera samræmi milli afla og aflaheimilda einstakra tegunda þótt aflaheimildir nýtist að fullu. Til að mynda greiddu aðilar með tilfærslu aflamarks annarra botnfisktegunda á fiskveiðarárinu 2003/04 fyrir afla í ufsa og skarkola.

Nokkrar aflaheimildir féllu niður ónýttar á síðasta fiskveiðirári. Vekur þar helst áhyggjur slakur afli og ónýtt aflamark í grálúðu og karfa. Eins og mörg undanfarin ár náðist ekki að veiða upp aflamark í úthafsækju og umtalsvert var eftir af aflamarki loðnu í lok veiðitímabils í apríl sl. Hins vegar veiddist umfram aflamark ársins í síld. Aðeins 4,8 þúsund tonna aflaheimildir í síld voru fluttar til fiskveiðarársins 2004/05. Tvö undanfarin fiskveiðirárf hafa verið fluttar 20 þúsund tonna aflaheimildir milli ára auk þess sem töluvert aflamark hefur fallið niður ónýtt.

Afli fiskveiðirárið 2003/04 eftir skipaflokkum

Afli upp úr sjó – Þús. tonn

	Aflamarksskip og krókaaflamarksbátar				Alls	Sóknardagabátar	Samtals
	Bátar	Togarar	Smábátar	Krókaafllamark			
Þorskur	88,5	82,5	11,5	27,4	209,8	9,6	219,4
Norðurishafsporskur		4,8			4,8		4,8
Ýsa	30,5	34,0	1,4	12,6	78,4	0,0	78,4
Ufsi	8,0	44,8	0,4	2,2	55,5	0,6	56,1
Karfi	5,1	43,9	0,0	0,4	49,5	0,0	49,5
Úthafskarfi		40,1			40,1		40,1
Steinbítur	6,3	1,9	0,5	4,6	13,3	0,0	13,3
Grálúða	1,4	14,4	0,0	0,0	15,8	0,0	15,8
Skarkoli	5,1	0,3	0,4	0,1	5,9	0,0	5,9
Annar flatfiskur	10,1	0,5	0,1	0,1	10,8	0,0	10,8
Annar botnfiskur	10,0	7,7	0,9	1,5	20,1		20,1
Samtals botnfiskur	164,9	274,9	15,3	48,9	504,0	10,3	514,2
Síld	100,7	25,0			125,7		125,7
Norsk-íslensk síld	57,5	31,5			89,0		89,0
Loðna	409,7	107,8			517,5		517,5
Kolmunnir	389,0	102,1			491,0		491,0
Samtals uppsjávarf.	956,9	266,4			1.223,3		1.223,3
Humar	1,4	0,1	0,0	0,0	1,5		1,5
Rækja	6,4	12,4	0,4		19,3		19,3
Rækja af Flæmingjagrunni		3,9			3,9		3,9
Annar afli	11,5	0,0	0,5	0,0	12,0		12,0
Heildarafli	1.141,0	557,7	16,3	48,9	1.763,9	10,3	1.774,1



Fimm fiskveiðiar

Afli í helstu fisktegundum

Í töflu til hliðar kemur fram afli íslenskra skipa í helstu tegundum fiskveiðiarin 1999/00 til 2003/04.

Afli fiskveiðisins 2003/04 var í slöku meðallagi miðað við ársafli síðustu tveggja áratuga og sá minnsti síðan fiskveiðiaríð 1997/1998. Íslensk skip færðu á land 1.774 þúsund tonn á árinu en afli fiskveiðisins 2002/03 var 1.888 þúsund tonn. Mestur var aflinn fiskveiðiaríð 1996/97 þegar hann var 2.185 þúsund tonn.

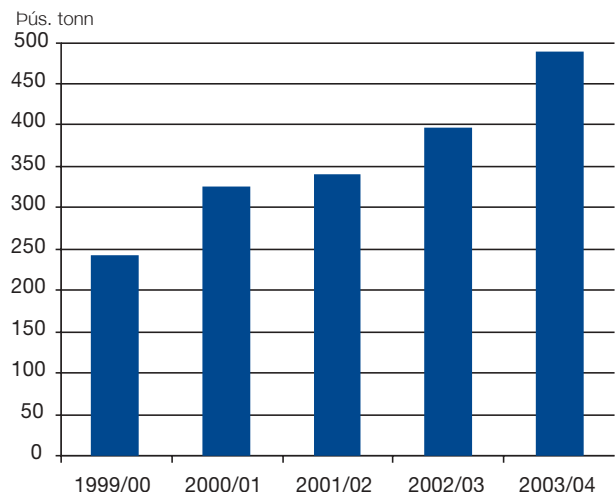
Botnfiskafllinn hefur aukist síðustu fjögur ár. Munar þar um vaxandi ýsu- og ufsaafli. Þrátt fyrir nokkrar sveiflur í afla einstakra uppsjávartegunda þá hefur samanlagður afli þeirra verið tiltölulega stöðugur í meira en áratug. Síðustu árin hefur með auknum kolmunnaafli að mestu tekist að vinna upp samdrátt vegna minni loðnuafli. Nokkur tímamót hafa orðið varðandi síldveiðar og að hluta loðnuveiðar því að stór og vel búin vinnsluskip veiða og vinna vaxandi hluta afli þessara tegunda. Síld og loðna skila því meiri tekjum þótt aflinn hafi minnkað.

Afli íslenskra skipa fiskveiðiarin 1999/00 – 2003/04

Afli upp úr sjó – Þús. tonn

	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
Porskur	255,7	221,7	216,9	196,6	219,4
Barentshafsporskur	3,6	4,9	7,1	7,2	4,8
Ýsa	41,3	40,1	41,7	55,7	78,4
Ufsi	29,8	31,4	36,4	47,6	56,1
Karfi	62,9	59,1	65,9	64,9	49,5
Úthafskarfi	48,4	32,7	50,2	47,5	40,1
Steinbítur	14,9	18,1	13,7	17,0	13,3
Grálúða	12,1	20,3	19,3	20,3	15,8
Skarkoli	5,0	4,9	4,4	5,4	5,9
Annar flatfiskur	9,4	9,8	10,9	11,0	10,8
Annar botnfiskur	21,3	18,5	19,0	18,6	20,1
Samtals botnfiskur	504,3	461,6	485,4	491,7	514,2
Síld	93,3	101,0	101,4	96,1	125,7
Norsk-íslensk síld	178,5	78,1	126,4	123,2	89,0
Loðna	875,7	928,5	1.051,3	727,9	517,5
Kolmunni	240,5	325,3	341,8	397,1	491,0
Samtals uppsjávartegundir	1.388,1	1.433,0	1.620,9	1.344,3	1.223,3
Humar	1,3	1,4	1,6	1,7	1,5
Rækja	25,3	24,5	31,0	26,7	19,3
Rækja af Flæmingjagrunni	9,4	5,9	5,4	5,1	3,9
Hörpudiskur	9,2	8,2	6,6	4,5	
Annar afli	3,8	5,1	11,6	14,4	12,0
Heildarafli	1.941,4	1.939,7	2.162,5	1.888,5	1.774,1

Kolmunnaafli fiskveiðiarin 1999/00 – 2003/04



Veiðarfæraskipting

Skipting afla eftir veiðarfærum

Taflan til hliðar sýnir skiptingu afla í tegundum sem bundnar eru aflamarki eftir helstu veiðarfærum fiskveiðiarin 1999/00 til 2003/04. Aflinn er reiknaður til þorskígilda samkvæmt þorskígildisstuðlum hvers fiskveiðiárs.

Þorskígildi tegundar lýsir í megindráttum aflaverðmæti hennar. Upplýsingar í töflu ná til meira en 95% af verðmæti heildarafla þessara fiskveiðiára.

Að því er aflaverðmæti varðar er botnvarpan mikilvægasta veiðarfæri íslenskra skipa og í hana tekin 41,5% aflans fiskveiðiárið 2003/04 í þorskígildum talið. Í flotvörpur veiddist svo meirihluti 18,0% heildaraflans sem fengust í „önnur veiðarfæri“, t.d. var rúmlega 759 þúsund tonna afli uppsjávartegunda og mestallur afli úthafskarfa veiddur í flotvörpu eða 12,9% af heildaraflanum. Umtalsverður annar afli var veiddur í önnur togveiðarfæri eins og rækju- og humartroll. Troll eru því afgerandi mikilvægustu veiðarfæri íslenskra skipa.

Talsverðar sveiflur hafa verið í hlutdeild veiðarfæra í afla síðustu ár. Sveiflurnar stafa að nokkru leyti af breytingum þorskígildisstuðla milli ára. Flotvarpa hefur líka komið að verulegu leyti í stað nótar við veiðar uppsjávartegunda.

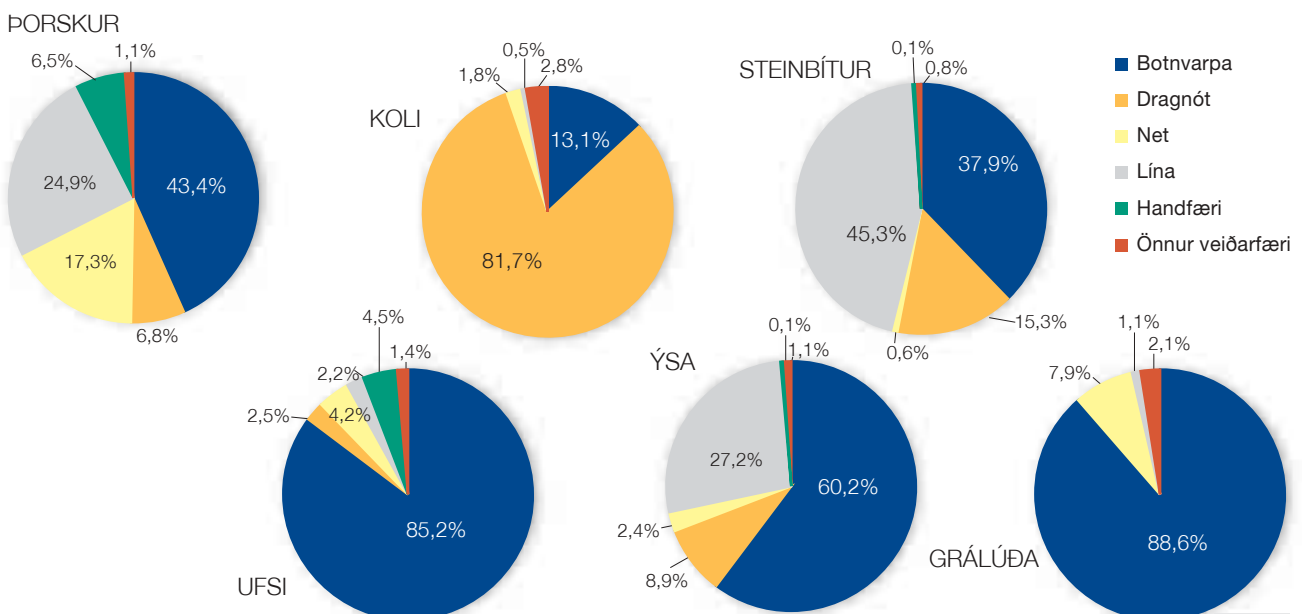
Veiðarfæraskipting afla íslenskra skipa fiskveiðiárin 1999/00 – 2003/04

Þorskígildi %	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
Botnvarpa	41,0%	41,5%	42,7%	40,4%	41,5%
Dragnót	4,7%	5,8%	5,2%	5,7%	6,8%
Handfæri	3,2%	3,7%	3,7%	3,1%	2,9%
Lína	13,3%	15,8%	12,2%	12,5%	15,7%
Net	9,2%	12,5%	9,4%	7,8%	8,5%
Nót	13,0%	6,5%	9,0%	6,7%	6,6%
Annað	15,6%	14,2%	17,9%	23,9%	18,0%
	100%	100%	100%	100%	100%

Veiðarfæraskipting helstu botnfisktegunda

Í kökuritum að neðan er sýnd veiðarfæraskipting afla helstu botnfisktegundanna fiskveiðiárið 2003/04. Veiðar nokkurra fisktegunda eru bundnar tilteknum veiðarfærum. Til að mynda er koli veiddur í dragnót, grálúða og karfi í troll og steinbítur á línu. Það vekur nokkra athygli að hlutfall steinbítsafla í dragnót hefur nær tvöfaldast frá fiskveiðiárinu 2002/03 en steinbítsaflí á línu hefur dregist saman að sama skapi.

Afli í helstu tegundum botnfiska skipt eftir veiðarfærum fiskveiðiárið 2003/04



Afli krókabáta

Tafla að neðan og súlurit sýna þróun afla krókabáta sem hlutfall af heildarafla helstu botnfisktegunda og aflamagn þeirra fiskveiðiárin 1999/00 til 2003/04.

Hlutur krókabáta í botnfiskafla er nú stöðugur eftir mikla aukningu síðustu tvo áratugi. Stærstur hluti krókabáta var settur undir krókaafllamark fiskveiðiárið 2001/02. Þannig lúta þeir nú í megindráttum sömu reglum og aflamarksskip. Aðrir krókabátar voru undir sóknarstýringu en var úthlutað krókaafllahlutdeild í lok fiskveiðiársins 2003/04. Aflahlutdeild

krókaafllamarksbáta vex lítillega þegar fyrrum sóknardaga-bátar færast í þann flokk, en gera má ráð fyrir að hlutdeild þeirra í afla verði stöðugri næstu ár.

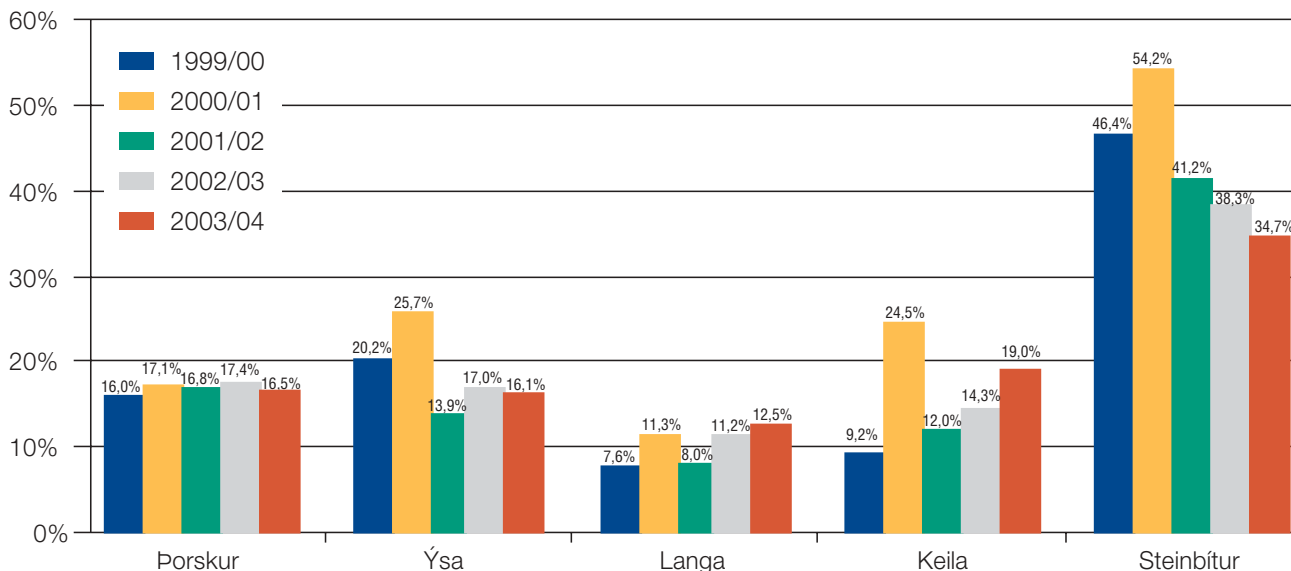
Súluritin að neðan sýna hlutfall afla krókabáta af heildarafla þorsks, ýsu, löngu, keilu og steinbíts fiskveiðiárin 1999/00 til 2003/04. Hlutdeild krókabátanna í afla þessara tegunda náði hámarki á fiskveiðiárinu 2000/01 en þá var síðasta tækifæri bróðurparts krókabátaflotans að afla veiðireynslu sem krókaafllahlutdeildin miðaðist við.



Afli krókabáta upp úr sjó (óslægt) fiskveiðiárin 1999/00 – 2003/04

Þús. tonn	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
Þorskur	41,4	38,9	37,7	35,5	37,0
Ýsa	8,3	10,3	5,8	9,5	12,6
Ufsi	1,5	1,9	1,6	2,9	2,9
Karfi	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4
Langa	0,3	0,4	0,2	0,4	0,5
Keila	0,5	0,9	0,4	0,5	0,7
Steinbítur	6,9	9,8	5,6	6,5	4,6
Tindaskata	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2
Skarkoli	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
Annað	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
Samtals	59,7	63,1	51,9	56,1	59,2

Afli krókabáta fiskveiðiárin 1999/00 – 2003/04
Hlutfall krókabáta af heildarafla nokkurra fisktegunda



Flutt milli fiskiskipa

Flutningur aflahlutdeilda

Tafla til hægri sýnir flutning aflahlutdeilda milli skipa fiskveiðiarín 1999/00 til 2003/04. Fiskveiðiaríð 1999/00 var aflahlutdeild krókaafmarksbáta í fyrsta sinn talin með í heildaraflahlutdeild. Athygli vekur mikil aukning flutnings aflahlutdeilda í úthafs-rækju milli skipa á fiskveiðiarínu 2003/04.

Flutningur aflamarks

Tafla að neðan sýnir flutning aflamarks milli skipa fiskveiðiarín 2001/02 til 2003/04 og sundurliðun viðskiptanna 2003/04. Flutt aflamark í þorski, ýsu og ufsa jókst verulega frá fyrra fiskveiðiarí. Aukinn flutningur aflamarks í ýsu og ufsa er í takti við stórauðinn afla þessarra tegunda.

Flutningur aflahlutdeilda milli fiskiskipa fiskveiðiarín 1999/00 – 2003/04

	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
Þorskur	21,8%	24,0%	23,4%	21,3%	19,9%
Ýsa	15,5%	17,1%	25,4%	23,1%	25,0%
Ufsi	13,9%	12,4%	21,9%	21,0%	17,4%
Karfi	10,8%	13,2%	15,3%	14,1%	18,6%
Langa			29,5%	23,6%	22,9%
Keila			34,4%	27,2%	27,4%
Steinbítur	25,1%	31,5%	26,4%	32,4%	25,6%
Skötuselur			28,9%	48,9%	27,2%
Grálúða	11,2%	19,3%	20,8%	24,7%	17,3%
Skarkoli	21,6%	20,9%	16,9%	21,0%	15,2%
Pykkvalúra	16,0%	23,8%	29,5%	20,4%	18,4%
Langlúra	15,8%	12,4%	15,7%	7,2%	7,0%
Sandkoli	21,1%	39,4%	27,9%	28,5%	16,6%
Skrápfjúra	9,6%	20,9%	27,8%	9,6%	30,0%
Síld	17,6%	37,8%	22,4%	17,1%	33,5%
Loðna	6,4%	12,6%	15,1%	11,7%	10,9%
Humar	12,4%	16,9%	18,8%	10,9%	27,6%
Úthafs-rækja	27,0%	23,5%	23,8%	30,3%	43,5%

Hlutfall af heildaraflahlutdeild. Um veltutölur er að ræða.

Flutningur aflamarks fiskveiðiaríð 2003/04

	Fiskveiðiaríð 2003/04		Fiskveiðiaríð 2003/04 Flutningur samtals	Fiskveiðiaríð 2002/03 Flutningur samtals	Fiskveiðiaríð 2001/02 Flutningur samtals
	Milli skipa í eigu sama aðila	Milli skipa í eigu óskyldra aðila			
Þorskur	32.849	55.333	88.182	72.816	81.975
Ýsa	14.628	24.520	39.148	25.245	18.912
Ufsi	14.770	16.413	31.184	26.707	19.459
Karfi	17.192	17.892	35.084	40.392	35.717
Langa	763	1.094	1.857	1.819	1.843
Keila	1.034	1.169	2.203	2.569	3.686
Steinbítur	3.942	8.197	12.139	13.032	10.036
Skötuselur	173	1.386	1.559	1.382	891
Grálúða	13.015	8.875	21.890	17.122	12.641
Skarkoli	735	3.327	4.062	3.884	3.346
Pykkvalúra	270	1.001	1.271	1.036	895
Langlúra	308	505	813	940	642
Sandkoli	2.232	2.138	4.369	3.875	2.043
Skrápfjúra	1.763	2.563	4.326	5.229	4.970
Síld	33.159	33.063	66.222	65.805	106.335
Loðna	50.547	89.158	139.705	184.414	278.784
Humar	273	212	485	339	323
Úthafs-rækja	11.970	18.380	30.350	35.613	36.175
Innfjarðarrækja	22	323	344	471	463
Hörpudiskur	0	0	0	1.425	2.748

Ófangreindar tölur miðast við lestir. Aflamark miðast við slægðan fisk þar sem við á. Um veltutölur er að ræða.





AFLAHEFTI Fiskistofu

Hér eru teknar saman bráðabirgðatölur um veiðar og afla Íslendinga á nýliðnu fiskveiðarári og samanburður gerður við fyrri fiskveiðarár. Þessar tölur kunna að breytast þegar endanlegar tölur Hagstofu um afla liggja fyrir síðar. Vakin er sérstök athygli á að aflatölurnar miðast við fiskveiðarár, þ.e. tímabilið 1. september ár hvert til 31. ágúst næsta ár.



F I S K I S T O F A

Ingólfsstræti 1 IS-101 Reykjavík

Sími: 569 7900 Fax: 569 7991

www.fiskistofa.is